

Основно училище „Д-р Петър Берон ”

с. Реброво, ул. „Стара планина” №7, тел. 0895501689, e-mail:oup.beron.sg@abv.bg

ПРОГРАМА ДИАГНОСТИКА НА ГОТОВНОСТТА НА ДЕТЕТО ЗА УЧИЛИЩЕ

Въведение

Никой не се съмнява, че ученето в училище е началният етап, от който започва съзнателното навлизане в нашия труден живот. Неговото самочувствие зависи от това колко добре ще се справи детето в училище, тъй като именно в училище започва оценката на неговите интелектуални способности от учителите, а в зависимост от тяхната оценка и от родителите. И по-нататъшният му успех в живота, какво може да постигне в него, зависи от това самочувствие.

Изследвания на психолози отдавна показват, че хората с ниско ниво на интелигентност не могат да постигнат успех в живота, а ниските доходи и бедността в детството, които формират съответното самочувствие и миросглед на детето, не им позволяват да постигнат някакъв забележим успех в живота в бъдещето. С други думи, дори потенциално умно дете, израснало в бедност, вероятно ще живее така през целия си живот в бедност, а синът на милионера най-вероятно ще може да „печели пари“ не по-зле от баща си, само защото свиква да мисли и да се чувства богат, придобива подходящата широта на възгледите за това как да печелите пари. Поради това е много важно детето от първия ден да се чувства успешен ученик, а не да „изостава“ сред изоставащите.

Училището е тази основа на първоначалните знания, която ви позволява да придобиете ерудиция, която е толкова необходима за успешен напредък в живота и самореализация. И е много важно детето да знае как да учи самостоятелно, а не под заплахата от родителско наказание, така че ученето да предизвиква неговия интерес,

желание да научи нещо за себе си, с други думи, така че да има желание да учи . В този случай такава дете ще запази желание за разбиране на нови знания за цял живот и това само по себе си гарантира успех, включително и материален. Но това е възможно само когато детето усети, че образованието в училище му се дава без особени затруднения и не се превръща в „тежко мъчение“.

Ето защо е толкова важно детето ви да ходи на училище вече подготвено.

Натоварването в училище не беше огромна тежест за него. И за да се определи доколко детето е готово за училище, дали нивото на неговото мислене и дали има знания, отговарящи на училищните изисквания, е необходимо да го тестваме. И тогава, след като сте открили къде бебето има слабости и пропуски, ангажирайте се с него в тази конкретна посока.

Трудности при ученето могат да възникнат не само поради факта, че детето не разбира някакъв предмет, но поради неспокойствие и невнимание. И това не е шега от негова страна, а психологическа незрялост, произтичаща от липсата на формиране на определени психични процеси, развитието на които е основната задача на родителите и учителите в детските градини.

Какво е „психологическа готовност за училище“?

Психологическа готовност - детето за училище е най-важният резултат от възпитанието и образованието на предучилищна възраст в семейство и детска градина. Съдържанието му се определя от системата от изисквания, които училището налага на детето. Тези изисквания се състоят в необходимостта от отговорно отношение към училището и ученето, произволен контрол на поведението на човек, извършване на умствена работа, която осигурява съзнателното усвояване на знанията, установяване на взаимоотношения с възрастни и връстници, определени от съвместни дейности. трябва да се помни, че „*готовност за училище*“ не означава индивидуални знания и умения, а определен набор от тях, в които трябва да присъстват всички основни елементи, въпреки че нивото на тяхното развитие може да е различно.

Какви са компонентите на комплекта „*готовност за училище*“? Това са на първо място мотивационната готовност, волевата готовност, интелектуалната готовност, както и достатъчно ниво на развитие на координацията ръка-око.

Мотивационна готовност -това е наличието на желание за учене при децата. Повечето родители почти веднага ще отговорят, че децата им искат да ходят на училище и следователно имат мотивационна готовност. Това обаче не е съвсем вярно. На първо място, желанието да **ОТИДЕТЕ НА УЧИЛИЩЕ** и желанието да **УЧИТЕ** се различават значително помежду си. Едно дете може да иска да ходи на училище, защото всички негови връстници ще отидат там, защото в къщи е чуло, че влизането в тази гимназия е много важно и почтено, накрая, защото за училище ще получи красива нова чанта, молив и други подаръци. Освен това всичко ново привлича децата, а в училище почти всичко (и класове, и учител, и систематични изследвания) е ново. Това обаче не означава, че децата са осъзнали важността на ученето и са готови да работят усилено. Те току-що разбраха, че статутът на ученик е много по-важен и почтен от предучилищна възраст, която ходи на детска градина или седи с майка си у дома. Децата на 6-годишна възраст вече добре разбират, че можете да им откажете да си купят кукла или пишеща машина, но няма как да не си купите химикалка или тетрадки, тъй като покупката, например, на Барби, е продиктувана само от вашето мило отношение към детето, а закупуването на раница или учебник е задължение пред него. По същия начин децата виждат, че възрастните могат да прекъснат най-интересната си игра, но не пречат на по-големите братя или сестри, когато седят за уроци. Следователно, вашето дете иска да ходи на училище, защото иска да е възрастен, да има определени права, например, върху чанта или тетрадки, както и отговорности, възложени му, например ставане рано, подготовка на уроци (които му осигуряват ново статусно място и привилегии в семейството) ... Той може все още да не осъзнава напълно, че за да подготви урок, ще трябва да пожертва, например, игра или разходка, но по принцип той знае и приема факта, че уроците **ТРЯБВА** да се правят. Това е желанието да **СТАНЕТЕ УЧЕНИК**, да спазвате правилата на поведение на ученик и неговите права и задължения да съставляват „вътрешната позиция“ на ученика.

Интелигентна готовност - много родители вярват, че именно тя е основният компонент на психологическата готовност за училище, а в основата ѝ е обучението на децата на уменията за писане, четене и броене. Това убеждение е причината за грешките, които родителите допускат при подготовката на децата си за училище, както и причината за разочарованието им при избора на деца за училище. Всъщност интелектуалната готовност не означава, че детето има някакви специфични формирани знания и умения (например четене), въпреки че, разбира се, детето трябва да притежава определени умения. Основното обаче е, че детето има по-високо

психологическо развитие, което осигурява произволна регулация на вниманието, паметта, мисленето, прави възможно детето да чете, брой, решава проблеми „вътрешно”, тоест във вътрешната самолет.

Волевата готовност - необходими за нормалната адаптация на децата към училищните условия. Не става дума толкова за способността на децата да се подчиняват, а за способността да слушат, да се задълбочават в съдържанието на това, за което говори възрастният. Факт е, че ученикът трябва да може да разбере и приеме задачата на учителя, подчинявайки го на неговите непосредствени желания и мотиви. Това изисква детето да се концентрира върху инструкциите, които получава от възрастния. Можете да развиете това умение у дома, като давате на децата различни, първоначално прости задачи. По този начин не забравяйте да помолите децата да повторят вашите думи, за да са сигурни, че са чули и разбрали всичко правилно. В по-трудни случаи можете да помолите детето да обясни защо ще направи това, дали е възможно да изпълни възложената задача по различни начини. В случай, че давате няколко задачи подред или ако детето се затруднява да изпълни трудна задача, можете да прибегнете до схема с подсказки, тоест рисунка.

Тестове, които определят готовността на детето за училище

Преди да започнете тестването, трябва да се подготвите за него. Всички тестови материали трябва да бъдат подготвени предварително, стаята е тиха и уютна, детето трябва да представи всичко под формата на вълнуваща игра. По време на тестването не казвайте на детето си отговорите или указанията за решаване на проблема.

Тест номер 1 "Определяне на нивото на психосоциална зрялост на детето"

Инструкции за учителя.

Тестът се провежда под формата на разговор. Преди да започнете разговора, подгответе лист хартия, на който ще запишете присъдените точки за правилните отговори на въпросите. След това задавате въпрос на детето, то отговаря. Времето за реакция не е ограничено, няма нужда да бързате. Дайте на бебето си време да помисли. Ако отговорът е неточен, но близо до правилен, дайте време да помислите повече, но не подканвайте отговора и не „напътствайте“ детето.

Инструкции за детето

Сега ще ви задам различни въпроси, а вие се опитайте да отговорите на тях. Някои въпроси ще бъдат много лесни, други ще бъдат по-трудни. Но дори и да не знаете веднага как да им отговорите, всичко е наред. Основното нещо е да не бързате и да мислите внимателно, преди да отговорите.

Въпроси за разговор

1. Какво е вашето фамилно име, име, бащино име?
2. Дайте фамилията, собственото име и бащиното име на родителите си.
3. Момче ли си или момиче И когато пораснете, ще бъдете ли чичо или леля?
4. На колко години сте? Колко ще бъде след една година? След две години? След три?
5. Имате ли брат или сестра? Кой е по-възрастен?
6. Къде живеете? Посочете домашния си адрес.
7. Каква е работата на родителите ти?
8. Вечер ли е или сутрин? (Ден или сутрин?)
9. Кога закусвате вечер или сутрин? Обядвате ли сутрин или следобед? Какво е първо - вечеря или обяд?
10. Какъв цвят е този молив, блуза, рокля?
11. Защо снегът пада не през лятото, а през зимата?
12. Какъв сезон е сега: зима, лято, пролет или есен? Защо мислиш така?
13. Кога хората ходят на ски (кънки на лед, шейни) - през лятото или зимата?
14. Защо училището се нуждае от бюро и камбана?
15. Искате ли да отидете на училище?
16. Какво прави учителят? Лекар? Продавач?

17. За какво ти трябва нос, уши, очи? Покажете дясното си ухо, лявата вежда.

18. Какви птици познавате? А животните?

19. Кой има повече лапи - патица или крава?

20. Кой е по-голям: комар или птица? Котка или кон?

21. Бройте от 7 до 10. От 8 до 3. Кое е по-голямо: 9 или 4? 2 или 7?

22. Какво ще направите, ако случайно счупите чужда играчка?

Тестова обработка

1 ... За правилни отговори на всички подвъпроси от един елемент, детето получава една точка

(с изключение на контролите - виж по-долу).

2. Точните отговори са тези, които съответстват на поставения въпрос: „Татко работи като шофьор. Кравата има повече крака от патицата. " Грешните отговори са отговори като: „Татко работи на работа. Мама Наташа "и др.

3. За правилни, но непълни отговори на подвъпросите на елемента, детето получава половин точка.

4. Контролните въпроси включват въпроси: № 4, № 6, № 14, № 22. Те се оценяват по този начин:

- № 4 - ако детето каже на колко години е - 1 точка. Ако назове годините, като вземе предвид месеците - 3 точки.

- № 6 - за непълен домашен адрес - 1 точка. За пълна, с името на града - 2 точки.

- № 14 - за всяко правилно назовано приложение на училищните атрибути - 1 точка.

- № 22 - за верния отговор - 2 точки.

5. № 15 се оценява заедно с № 14 и № 17. Ако в точка № 14 детето спечели 3 точки и даде положителен отговор на № 15, то то има положителна мотивация да учи в училище (общият резултат трябва да е поне 4) ...

Оценка на резултатите

24 - 29 точки - Високо ниво (нивото на психосоциална зрялост, съответстващо на училищните изисквания).

20 - 23 точки - Средно ниво - средна зрялост.

15 - 20 точки - Ниско ниво на психосоциална зрялост.

Събиране на изрязани снимки

Изрежете картината според една от предложените схеми. Разбъркайте получените части и накарайте детето да събере счупената картина. В този случай не е нужно да произнасяте името на полученото изображение.

Проверка на фината моторика на ръцете

Една от предпоставките за успешно обучение е доста високо ниво на развитие на малки движения. За много деца на шест години това умение не е достатъчно развито. За да се определи нивото на развитие на малките движения, на детето може да се предложи следната задача:

Велосипедистът трябва да шофира до къщата. Играйте пътя му. Начертайте линия, без да вдигате молива си от хартията.

Оценка на резултатите. Високо ниво - няма изходи отвъд „пистата“, моливът е откъсван от хартията не повече от три пъти, няма нарушения на реда. Ниско ниво - има три или повече изхода извън "коловоза", а има и изразени нарушения на линията (неравна, трепереща линия; много слаба или с много силен натиск, разкъсване на хартията). В междинни случаи резултатът се оценява като среден.

Препоръки. За да се повиши нивото на развитие на малки движения, рисуването и скулптурата са полезни. Можете да препоръчате нанизване на мъниста, закопчаване и разкопчаване на бутони, копчета, куки.

Сметка в рамките на 10

1. Какво е повече от 7 или 4, 2 или 5.

2. Бройте от 2 до 8, 9 до 4.

3. Мама печеше пайове. Дима взе 2 баницы със зеле и още толкова с месо. Колко пайове взе Дима?

4. В гаража имаше 7 коли. Останал 1 автомобил. Колко коли са останали?

5. Децата надуха 10 балона. 2 топки се спухаха. Колко топки са останали?

Проверка на четенето

Опция 1. Детето не може да чете, но знае буквите.

1. Покажете на детето си картата с писмото и попитайте коя буква е.

2. Поставете няколко карти с писма пред детето си. Назовете буквата и поискайте да покажете желаната карта.

3. Прочетете сричките.

че, тогава, нас, не

Вариант 2. Детето може да чете.

Врабче и лястовици.

Лястовицата е свила гнездо. Врабчето видя гнездото и го зае. Суолоу се обадила на помощ на приятелите си. Заедно лястовиците изгониха врабчето от гнездото.

Дете на шест години трябва да може

1. Направете изречения от прости думи с различен случай и склонение.
2. Формирайте нови фрази. Например, зеленчукова яхния е зеленчукова яхния.
3. Обяснете значението на пословиците. Например „Когато отговори, ще се обърне.“
4. Умейте да съставяте логична история въз основа на снимки.
5. Изпълнявайте стихове с изразителна интонация, мимики, които напълно предават съдържанието на текста.
6. Умейте да отгатват загадки.

За да определите нивото на развитие на речта на вашето дете, можете да използвате методическата литература с цветни илюстрации, насочени към занимания с детето в тестваната форма на задания. Въз основа на резултатите от теста е възможно да се диагностицира нивото на развитие на детето и неговата готовност за училище. Резултатите от тестовете ще покажат какви знания трябва да бъдат коригирани, за да се подобрят умствените способности на детето.

ИЗГОТВИЛ:

Беатрис Радева – учител в ЦДО – НЕ;

Анелия Василева – ст. учител в НЕ